

HÖGRE REVISORSEXAMEN

Del II

December 2006

© Revisorsnämnden 2006

HÖGRE REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	5-6 december 2006
Skrivtid:	2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del II
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t.ex. via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip exempelvis i en fråga omfattande fyra poäng:

- 4 p - Bra svar
- 3 p - Tillfredsställande svar
- 2 p - Vissa brister
- 1 p - Stora brister
- 0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

Uppgifter

Poäng

3. Svenska Elektronikprodukter AB (publ.)

24 p

4. Bear Industries AB

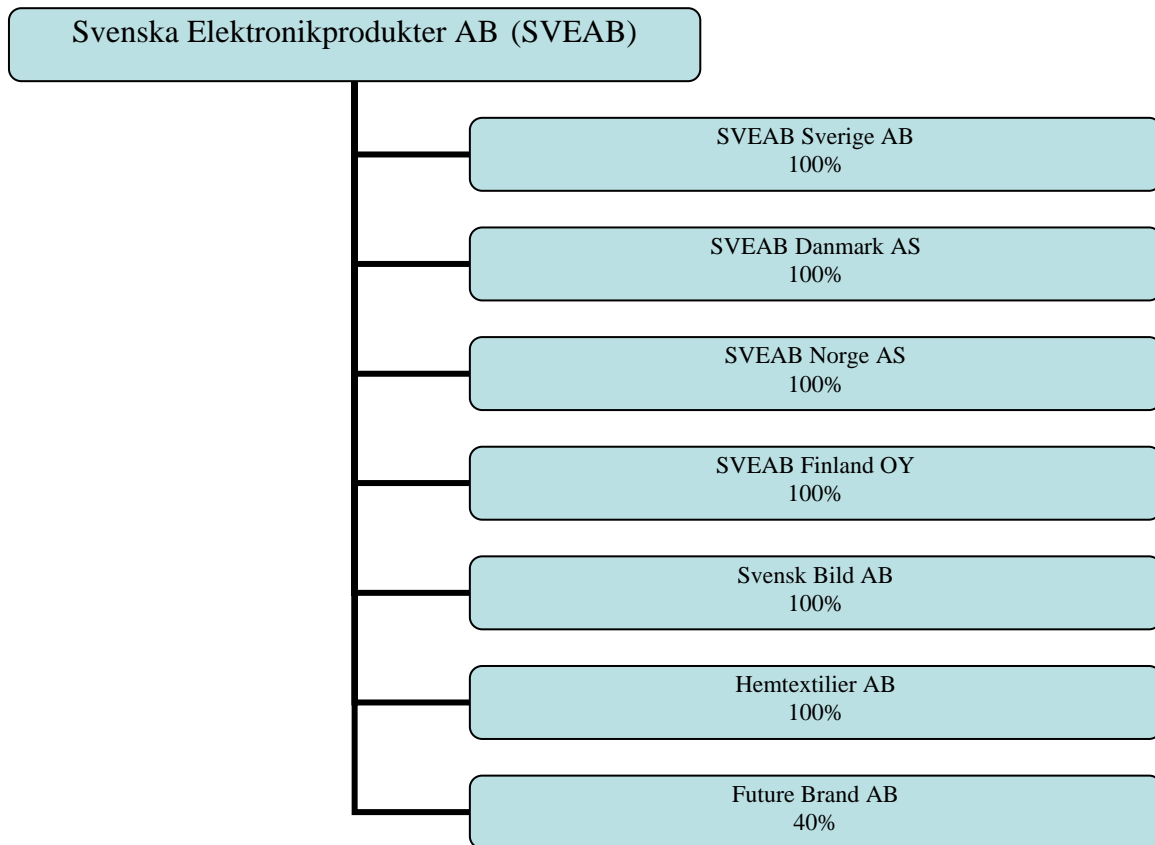
26 p

Lycka till!

3. Svenska Elektronikprodukter AB (publ.) (24 poäng)

Bakgrund

Svenska Elektronikprodukter AB (Publ.) (SVEAB) är moderföretag i en koncern vars verksamhet utgörs av försäljning av elektronikprodukter. Koncernen har expanderat kraftigt under senare år och har nu verksamhet i hela Norden. Försäljningen av elektronikprodukter sker i egna butiker och riktar sig direkt till konsumentmarknaden. Koncernen har idag 120 butiker i Norden. Inköpen av elektronikprodukter sker normalt direkt från tillverkarna men även inköp från återförsäljare förekommer. Koncernen har ett centrallager beläget i Mälardalen. Utöver kärnverksamheten har moderföretaget två mindre dotterföretag och ett intresseföretag vilkas verksamhet ligger utanför kärnverksamheten. Koncernens legala struktur framgår av nedanstående koncernbild:

Av nedanstående tabell framgår finansiell information för koncernen, samtliga belopp i miljoner kronor:

	Prognos 2006	2005	2004
Omsättning	11 450	10 300	8 750
Rörelseresultat	720	530	425
Nettoresultat	535	400	310
Totala tillgångar	4 225	3 775	3 575
Eget kapital	1 550	1 200	950
Rörelsemarginal, %	6,3	5,1	4,9
Soliditet, %	36,7	31,8	26,6

Moderföretaget är noterat på Stockholmsbörsen sedan 2002. Koncernen tillämpar IFRS och räkenskapsåret är kalenderår. Din byrå är revisor i samtliga bolag inom koncernen. Du är huvudansvarig revisor i moderföretaget sedan 2004.

Deluppgift 3.1

Vid moderföretagets senaste styrelsemöte den 17 september 2006 diskuterades ett förslag till nytt incitamentsprogram för ledande befattningshavare inom koncernen. Styrelsen beslutade enhälligt att ta fram ett förslag till nytt incitamentsprogram och gav ersättningsutskottet i uppdrag att till nästa styrelsemöte presentera ett komplett förslag. Avsikten är att förslaget till nytt incitamentsprogram skall läggas fram till årsstämman våren 2007. Styrelsen är medveten om att frågan kan vara kontroversiell för vissa ägare och är osäker på om förslaget kommer att gå igenom.

Ersättningsutskottets förslag riktar sig till samtliga personer i moderföretagets ledningsgrupp och till verkställande direktörerna och ekonomicheferna i dotterföretagen. Enligt förslaget ska moderföretaget ge ut teckningsoptioner där möjlighet ges för de som omfattas av programmet att teckna aktier genom en nyemission i moderföretaget under december 2008 till en kurs som understiger vid teckningstidpunkten gällande börskurs med 25 %. Ett villkor för att teckning skall kunna ske är att personen i fråga fortfarande är anställd i företaget.

Uppgift (8p)

- Vilka aktiebolagsrättsliga aspekter måste beaktas för att incitamentsprogrammet skall kunna genomföras?
- Vilka redovisningsmässiga konsekvenser uppkommer om incitamentsprogrammet genomförs såsom planerat? Bortse från eventuella skattekonsekvenser och sociala avgifter.

Deluppgift 3.2

SVEAB avser att på sikt avyttra en del av den verksamhet som ej kan karaktäriseras som kärnverksamhet. Företaget har därför fört förhandlingar med en motpart i syfte att SVEAB skall minska sitt ägande i Hemtextilier AB. Förhandlingarna har nu kommit så långt att en avsiktsförklaring har tecknats mellan parterna. Enligt avsiktsförklaringen skall en riktad nyemission genomföras i Hemtextilier AB i december 2006 varvid SVEABs ägarandel sjunker från 100 % till 40 %. Eget kapital i Hemtextilier AB vid emissionstidpunkten förväntas uppgå till 68 mnkr och den nya ägaren kommer att tillskjuta 60 mnkr vid nyemissionen. Inga koncernmässiga över- eller undervärden föreligger. Omsättningen i Hemtextilier AB uppgick under de första nio månaderna 2006 till 530 mnkr. Bokfört värde i moderföretaget för aktierna i Hemtextilier AB uppgår till 30 mnkr.

Ekonomichefen har beräknat att koncernens andel av eget kapital i Hemtextilier AB på grund av nyemission sjunker från 68 mnkr till 51,2 mnkr. Du har kontrollerat beräkningen och bedömer den som korrekt. Ekonomichefen ber dig redogöra för hur transaktionen skall redovisas i såväl koncern som moderföretag i det kommande årsbokslutet.

Uppgift (6p)

Hur skall transaktionen redovisas i SVEABs koncernredovisning och i moderföretagets redovisning för 2006?

Deluppgift 3.3

Vi befinner oss nu i februari 2007 och moderföretagets ekonomifunktion arbetar intensivt med att upprätta bokslutskommuniké och årsredovisning för 2006. Susanne Larsson som är redovisningschef i SVEAB är ansvarig för upprättande av koncernens kassaflödesanalys. Susanne är ny på sin befattning och det är första gången på flera år som hon upprättar kassaflödesanalys för en koncern. I samband härmed vänder hon sig till dig med några frågor:

1. Av vilka informationsskäl skall kassaflödet delas upp på kassaflöde från den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten?
2. Hur skall intresseföretag hanteras i kassaflödesanalysen? Intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden.
3. Hur skall Hemtextilier som i december 2006 övergått från dotterföretag till intresseföretag redovisas i kassaflödesanalysen?

Uppgift (10p)

Vad svarar du redovisningschefen på hennes frågor? Utgå från att SVEAB-koncernens kassaflödesanalys upprättas enligt den indirekta metoden.

4. Bear Industries AB (26 poäng)

Bakgrund

Bear Industries AB tillverkar kemikalier till cellulosaindustrin. Bolagets produkter är viktiga insatsvaror vid tillverkning av papper då produkterna bidrar till att stärka papprets hållbarhet, vilket minskar produktionsstörningar vid tillverkningen. Bear Industries AB har tillverkning på sex platser. Företagets huvudkontor ligger i Sandviken. All verksamhet i Sverige bedrivs i en juridisk person. Under senare år har företagets utveckling varit negativ med kraftigt försämrad lönsamhet. Företaget har haft kvalitetsproblem, vilket medfört betydande krediteringar. Stora resurser har fått läggas på att komma till rätta med problemen i tillverkningsprocessen.

2004 förvärvades samtliga aktier i Bear Industries AB av det norska företaget Cell AS. Cell AS ägs av en känd finansfamilj i Oslo. Av nedanstående sammanställning framgår viss finansiell information om Bear Industries AB, samtliga belopp i mnkr.

	Prognos 2006	Utfall 2005	Utfall 2004
Omsättning	1 685	1 680	1 650
Rörelseresultat	- 56	- 125	55
Årets resultat	- 65	- 150	45
Anläggningstillgångar	250	275	280
Omsättningstillgångar	<u>760</u>	<u>660</u>	<u>600</u>
Summa tillgångar	1 010	935	880
Eget kapital	65	130	280
Skulder till moderföretag	100	75	30
Kortfristiga banklån	100	65	50
Övriga skulder	<u>745</u>	<u>665</u>	<u>520</u>
Summa eget kapital och skulder	1 010	935	880
Rörelsemarginal, %	-3,3	-7,4	3,3
Soliditet, %	6,4	13,9	31,8

Koncernen tillämpar IFRS varför Bear Industries ABs interna rapportering till Cell AS är enligt IFRS. Bear Industries AB tillämpar Bokföringsnämndens allmänna råd och anvisningar i den svenska årsredovisningen. Koncernens räkenskapsår är kalenderår. Din byrå är vald revisor i Bear Industries AB sedan 2003. Du är huvudansvarig revisor.

Deluppgift 4.1

Bear Industries AB har som ett led i företagets kostnadsbesparingar genom avtal överlåtit den administrativa hanteringen av hela löneprocessen till ett utomstående företag. Bear Industries AB skickar tidrapporter, reseräkningar och andra underlag för löneredovisningen till det utomstående företaget varje månad och får tillbaka underlag och specifikationer för löneredovisningen. Bokföring i lönesystemet sköts av det utomstående företaget utifrån nämnda underlag men alla betalningar ombesörjs av Bear Industries AB själva. Löneprocessen bedöms vara väsentlig för företagets verksamhet och bedöms därmed som väsentlig för revisionen.

Uppgift (8 p)

Hur planerar du din granskning av löneprocessen avseende de delar som sköts av det utomstående företaget?

Deluppgift 4.2

Bear Industries AB har lämnat en ekonomiskt mycket omfattande offert till en potentiell kund. Den avser leverans av produkter åren 2007-2009. I samband med offertarbetet har motparten begärt ett utlåtande från revisorn i Bear Industries AB. Utlåtandet skall innefatta en bekräftelse på det senaste periodbokslutet så som det rapporterats till det norska moderbolaget samt en bekräftelse på att bolaget har finansiell förmåga att fullgöra leveranserna i enlighet med offerten.

Bear Industries ABs ekonomichef inser att du som revisor inte kan avge ett intyg avseende den framtida finansiella förmågan. Han ber dig istället skriva ett utlåtande omfattande två områden;

1. Internt rapporterat periodbokslut per 2006-09-30
2. Beskrivning av bolagets budgetprocess samt en bedömning av hur processen efterlevs.

Uppgift (6p)

Vad kan du som revisor intyga för att tillmötesgå företagets önskemål omfattande de områden som begärts?

Deluppgift 4.3

Ni har nu avslutat revisionen av 2006 års räkenskaper och förvaltning. Företaget har upprättat ett förslag till årsredovisning. Ni har också haft slutrevision med företagsledningen varvid ett antal noteringar kvarstår att ta ställning till inför avgivandet av din revisionsberättelse.

- Rörelseresultatet för 2006 blev något sämre än förväntat och uppgick till – 61 mnkr. Bolagets soliditet uppgår till 6,1 %. Vid dina möten med företagsledningen har diskuterats den svaga lönsamheten och förväntad utveckling i framtiden. Företagsled-

ningen har vidtagit kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med kostnadssidan och har stora förhoppningar om att erhålla några nya betydande kundkontrakt. De har presenterat en likviditetsbudget för 2007 och 2008 som indikerar att företaget klarar att infria sina åtaganden gentemot kreditgivare och andra intressenter utan ytterligare tillskott från det norska moderföretaget. Du har granskat likviditetsbudgeten och anser att den bygger på aggressiva men inte orimliga antaganden. Du bedömer den emellertid som osäker och föreslår att moderföretaget lämnar bindande lånelöften och en kapitaltäckningsgaranti.

Moderföretaget Cell AS vill emellertid ej utfärda någon kapitaltäckningsgaranti eller bindande lånelöften med hänvisning till att det inte finns något behov av någondera. I årsredovisningen har en utförlig redogörelse lämnats över styrelsens bedömning avseende förutsättningarna för fortsatt drift innefattande en beskrivning av gjorda antaganden.

- Bear Industries AB har under året bytt verkställande direktör. Den tidigare verkställande direktören har entledigats beroende på att det under året har uppkommit väsentliga kostnader avseende tidigare ingångna avtal. Avtalen avsåg en klausul som bolaget tidigare haft i sina kundkontrakt innefattande en alltför långtgående kvalitetsgaranti vilken nu medfört att företaget drabbats av extrakostnader motsvarande ca 20 mnkr. De aktuella avtalen träffades 2002 och den verkställande direktören skrev på avtalen i enlighet med den firmateckningsrätt han haft men i strid med företagets instruktion för verkställande direktören. Inget av avtalen har ingåtts under 2006. Styrelsen har aldrig informerats om att avtalen innehöll en dylik klausul. Styrelsen anser sig under 2006 ha blivit förd bakom ljuset av den tidigare verkställande direktören. Ägarna Cell AS avser att inte bevilja ansvarsfrihet för den tidigare verkställande direktören.
- Bear Industries AB avyttrade i december 2006 en fastighet i Lerum till ett fastighetsbolag i Göteborg. Avyttringen resulterade i en realisationsvinst på 12 mnkr som redovisats i resultaträkningen 2006. Fastigheten nyttjades tidigare av Bear Industries AB men i samband med försäljningen lämnade företaget lokalerna varvid en ny hyresgäst tecknade ett treårigt hyresavtal. Årlig hyra uppgår till 4,5 mnkr. Vid din granskning har du noterat att köpeavtalet inkluderar en hyresgaranti från Bear Industries AB som löper t.o.m. 2012. Din bedömning är att det inte kan uteslutas att garantin kan komma att utnyttjas, eftersom den nya ägaren har en kontrakterad hyresgäst endast till utgången av 2009. Ledningens bedömning är att det finns goda möjligheter att finna en ny hyresgäst även efter 2009, varför det inte anses som sannolikt att Bear Industries AB skall behöva infria garantin. Upplýsningar om hyresgarantin saknas i årsredovisningen.

Uppgift (12p)

Redogör för dina ställningstaganden till ovanstående noteringar inför avgivandet av revisionsberättelse för Bear Industries AB och upprätta förslag till revisionsberättelse med hjälp av bifogade mall.